

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 35/2021-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. januára 2021 v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ľuboša Szigetiho predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKČIA], právne zastúpeného advokátom JUDr. Mariánom Ďurinom, Sibírska 4, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Sk 34/2019 z 30. septembra 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. decembra 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKČIA]

[REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1, 2 a čl. 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 7 Sk 34/2019 z 30. septembra 2020 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ listom požiadal Sociálnu poisťovňu, ústredie (ďalej len „sociálna poisťovňa“) o zvýšenie sumy už priznaného starobného dôchodku. Sociálna poisťovňa prvostupňovým rozhodnutím č. 540 325 3427 0 z 11. septembra 2017 a odvolacím rozhodnutím č. 540 325 3427 0 z 20. novembra 2017 (ďalej len „rozhodnutie sociálnej poisťovne“) žiadosť sťažovateľa zamietla.

Sťažovateľ sa následne na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) žalobou domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia sociálnej poisťovne. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 8 Sa 3/2018 z 22. mája 2019 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) žalobu zamietol. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ kasačnú sťažnosť, ktorú najvyšší súd napadnutým rozsudkom zamietol.

3. Sťažovateľ porušenie práv odôvodnil tým, že sociálna poisťovňa a následne súdy nevykonali dokazovanie, ako ho sťažovateľ navrhoval, a nerešpektovali jeho tvrdenia o nemožnosti aplikácie Dohovoru č. 128, resp. že sociálna poisťovňa nesprávne aplikovala ustanovenia právnych predpisov. Sťažovateľ trval na tom, že získal 46 rokov a 116 dní poistnej doby vo všeobecnom systéme dôchodkového zabezpečenia, počas ktorej boli odvody odvádzané do sociálnej poisťovne, a nikdy nebol poistený v osobitnom dôchodkovom systéme (hoci práve z neho poberá výsluhový dôchodok), keďže ten bol vytvorený až po ukončení služobného pomeru policajta. Podľa názoru sťažovateľa *„... Sociálna poisťovňa... pri krátení vypočítaného dôchodku sa zdá, že konala len podľa kritérií ľubovôle a svojvôle a nie zákona.“*

Okrem samotného nesprávneho krátenia dôchodku sťažovateľ namietal v ústavnej sťažnosti aj to, že rozhodnutie sociálnej poisťovne *„neobsahuje predpísané náležitosti“*

podľa § 209 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.

4. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho ústavnej sťažnosti rozhodol nálezom: „Slovenská republika konajúca prostredníctvom Najvyššieho súdu SR, v konaní čí. k.: 7Sk/34/2019, porušila právo sťažovateľa... upravené v čl. 46., ods. 1. a ods. 2, Ústavy SR a v čl. 6., ods. 1., Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd na spravodlivý proces, pretože správne konanie (vedené na Sociálnej poisťovni) a súdne konanie (vedené na Krajskom súde v Bratislave, čí. k.: 8Sa/3/2018-85) je v rozpore so zákonom, najmä s právom sťažovateľa na spravodlivý súdny proces a právom na súdnu ochranu. Tiež bolo porušené aj jeho právo upravené v čl. 39, ods. 1 Ústavy SR – právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe.

2/ Najvyšší súd SR je povinný nahradiť do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia trovy právneho zastúpenia...“

II.

Relevantná právna úprava

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním, o postavení jeho sudcov a ich bezúhonnosť ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

7. Podľa čl. 39 ods. 1 ústavy občania majú právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe a pri nespôsobilosti na prácu, ako aj pri strate živiteľa.

8. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

9. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07, IV. ÚS 522/2018).

10. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

11. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) podľa § 42 ods. 2 písm. f), g), q), r), t) alebo písm. v), ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a samotné posúdenie vecí ústavným súdom

12. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti síce namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) a tiež základného práva na primerané hmotné zabezpečenie (čl. 39 ods. 1 ústavy) rozsudkom najvyššieho súdu, ktorým bola jeho kasačná sťažnosť zamietnutá, avšak v odôvodnení ústavnej sťažnosti má výhrady proti rozhodnutiu sociálnej poisťovne.

13. Ústavnú sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. III. ÚS 155/09, II. ÚS 66/2011, II. ÚS 131/2020).

14. Súčasťou konštantnej judikatúry ústavného súdu je aj doktrína možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov vo veciach patriacich do ich právomoci. Ústavný súd predovšetkým pripomína, že je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inšinciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách.

Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, I. ÚS 109/2019 atď.).

15. Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, pričom jeho súčasťou je aj ochrana, ktorá sa účastníkovi konania poskytuje v odvolacom konaní, t. j. v konaní, v ktorom sa podaním riadneho opravného prostriedku domáha ochrany svojich práv pred odvolacím súdom z dôvodov, ktorých uplatnenie umožňuje procesné právo. Ak účastník konania splní predpoklady ustanovené zákonom na poskytnutie ochrany v odvolacom konaní, všeobecný súd mu túto ochranu musí poskytnúť v rozsahu, v akom sa preukáže existencia dôvodov na poskytnutie súdnej ochrany v takom konaní. Poskytnutie takejto právnej ochrany však, prirodzene, nemožno považovať za právo na úspech v odvolacom konaní (m. m. IV. ÚS 624/2018), ak každé také rozhodnutie odvolacieho súdu odpovedá na obsah odvolania ústavne konformným spôsobom a v rozsahu upravenom zákonom (čl. 46 ods. 4 ústavy).

16. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že neodmysliteľnou súčasťou základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Potreba náležite odôvodniť súdne rozhodnutie je daná tiež vo verejnom záujme, pretože je jednou zo záruk, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny, neprehľadný a že rozhodovanie súdu je kontrolovateľné verejnosťou (IV. ÚS 296/09).

17. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na povahu a špecifiká správneho súdnictva, ktorého úlohou nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy, ale len preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, teda preskúmať, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených v návrhu rešpektovali

príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy. Treba preto vziať do úvahy, že správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutých rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy, teda orgánov inej ako súdnej sústavy (porov. IV. ÚS 127/2012).

18. Odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov je častým predmetom posudzovania v rozhodovacej činnosti ústavného súdu. V odôvodnení rozhodnutia všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

V súvislosti so sťažovateľom deklarovaným prejavom nespokojnosti s napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup konajúceho súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

19. Základom ústavnej sťažnosti sťažovateľa adresovanej ústavnému súdu je jeho nesúhlas s oprávnením sociálnej poisťovne krátiť jeho starobný dôchodok z dôvodu jeho súbehu s výsluhovým dôchodkom a nesúhlas s predmetným spôsobom krátenia.

20. Sťažovateľom uplatnená argumentácia v ústavnej sťažnosti je takmer totožná s argumentáciou uplatnenou v kasačnej sťažnosti. S prihliadnutím na charakter námietok ústavný súd nepovažuje za účelné citovať jednotlivé časti napadnutého rozsudku najvyššieho súdu. Ústavný súd preskúmal napadnutý rozsudok a konštatuje, že najvyšší súd precízne a ústavne udržateľným spôsobom odpovedal na všetky sťažovateľom nastolené otázky, primeraným spôsobom ich odôvodnil a vysvetlil sťažovateľovi aplikáciu príslušných právnych noriem, ako aj sťažovateľom spochybňovaný spôsob krátenia starobného dôchodku.

21. S poukazom na skutočnosť, že sťažovateľ porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu odôvodnil len svojím nesúhlasom s právnym názorom najvyššieho súdu („*zásadne nesúhlasí a žiada ho prehodnotiť*“), ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej základné právo na súdnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy neznamena právo na úspech v konaní pred všeobecnými súdmi a nemožno ho účelovo chápať tak, že jeho naplnením je len, ak sa súd stotožní s argumentáciou strany v konaní (m. m. II. ÚS 21/02, IV. ÚS 277/05).

Argumentácia sťažovateľa, ktorú predniesol vo svojej ústavnej sťažnosti, nebola spôsobilá spochybniť právne závery napadnutého rozsudku a napadnutý rozsudok najvyššieho súdu nie je v rozpore s aplikovanou právnou úpravou, nepopiera ani jej zmysel a obsahuje zrozumiteľné zdôvodnenie jeho záverov. Ústavný súd preto považuje napadnutý rozsudok najvyššieho súdu z ústavného hľadiska za akceptovateľný a za takýchto okolností nemá žiaden dôvod a ani oprávnenie na prehodnocovanie jeho právnych záverov.

22. Na základe uvedených skutočností ústavný súd dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a označenými právami neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. januára 2021

Peter Molnár
predseda senátu